

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/4/2013
Identifikačné číslo spisu:	1011201905
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1011201905.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. a Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD., v právnej veci navrhovateľa: C., bytom F., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o výšku starobného dôchodku, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 5Sd/163/2011-31 zo dňa 23. januára 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 5Sd/163/2011-31 zo dňa 23. januára 2013 **p o t v r d z u j e**.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku rozhodnutie odporkyne č. 471 018 7850 0 zo dňa 14.09.2011 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 19.10.2011 zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Rozhodnutím z 14.09.2011 odporkyňa podľa § 112 ods. 3, § 68 ods. 2, § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z. priznala navrhovateľovi od 24.10.2011 starobný dôchodok v sume 580,70 Eura mesačne. Rozhodnutím z 19.10.2011 odporkyňa podľa § 112 ods. 3, § 68 ods. 2, § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z. priznala navrhovateľovi od 24.11.2011 starobný dôchodok v sume 580,70 Eura mesačne.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že sa nestotožnil s tvrdením odporkyne, že v prípade navrhovateľa nie je možné aplikovať ust. § 139a zákona č. 461/2003 Z. z. z dôvodu, že vo výroku rozhodnutia súdu nie je priamo uvedené, že súd rozhodol, že právny vzťah zamestnanca k zamestnávateľovi skončil neplatne, pretože je nesporné, že pokiaľ boli rozhodnutia o skončení štátnozamestnaneckého pomeru zrušené, tento trval aj naďalej a skončenie štátnozamestnaneckého pomeru ku dňu 30.06.2006 bolo neúčinné. Sám zamestnávateľ rozhodnutie súdu akceptoval, nevydal ďalšie rozhodnutie o ukončení štátnozamestnaneckého pomeru a k jeho skončeniu došlo na základe dohody ku dňu 27.01.2011. V ustanovení § 139a nie je jednoznačne uvedené, že súd musí vo výroku svojho rozhodnutia priamo

uviesť, že sa jedná o neplatné rozviazanie pracovného pomeru, ale musí rozhodnúť o neplatnosti skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi. Krajský súd ďalej uviedol, že pod pojem neplatnosť rozviazania pracovného pomeru je možné subsumovať aj neúčinné skončenie štátnozamestnaneckého pomeru. Inak by nebolo možné vôbec stanoviť vymeriavacie základy na základe neúčinne skončeného štátnozamestnaneckého pomeru. Stanovisko odporkyne malo za následok aj nesprávny postup bývalého zamestnávateľa navrhovateľa pri vydaní nového opravného evidenčného listu dôchodkového poistenia zo dňa 18.07.2011, kde vzal do úvahy len obdobie od 01.01.2011 do 27.01.2011 a nezohľadnil vymeriavacie základy za roku 2006 až 2010. Krajský súd neprihliadol na námietku navrhovateľa, že nebolo zohľadnené obdobie jeho práceneschopnosti, nakoľko mu toto obdobie bolo následne započítané rozhodnutím z 09.09.2011 kedy mu odporkyňa zvýšila predčasný starobný dôchodok. V ďalšom konaní má odporkyňa opätovne posúdiť nárok navrhovateľa na starobný dôchodok s prihliadnutím na ustanovenie § 139a zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a vykonať valorizáciu sumy starobného dôchodku v zmysle zákonných predpisov o zvyšovaní dôchodkov.

Proti rozsudku podala odporkyňa včas odvolanie, nakoľko s právnym názorom krajského súdu nesúhlasí. Na aplikáciu § 139a zákona o sociálnom poistení sa vyžaduje, aby súd vo výrokovej časti rozhodnutia právoplatne rozhodol, že právny vzťah zamestnanca k zamestnávateľovi skončil neplatne. Nie je možné toto ustanovenie interpretovať metódou extenzívneho výkladu, ani metódou teleologického výkladu a nemožno ho aplikovať na situácie, kedy súd vôbec nerozhodol o neplatnom skončení právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi, ani za situácie, keby o neplatnom skončení právneho vzťahu rozhodol iný orgán ako súd. Krajský súd nerozhodol o neplatnom skončení právneho vzťahu, ale len zrušil rozhodnutia Úradu vlády Slovenskej republiky a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Preto sa § 139a na príjem poskytnutý zamestnancovi na základe dohody o skončení štátnozamestnaneckého pomeru nepoužije. Na základe písomnej dohody o skončení štátnozamestnaneckého pomeru zamestnávateľ vyplatil navrhovateľovi plat a ostatné náležitosti za obdobie od 01.08.2006 do 27.01.2011. Zamestnávateľ zúčtoval tento príjem ako príjem zo závislej činnosti za kalendárny mesiac január 2011 a tento príjem je vymeriavacím základom podľa § 138 ods. 1 zákona o sociálnom poistení s prihliadnutím na výšku maximálnych vymeriavacích základov za kalendárny mesiac január. Preto navrhovala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že s odvolaním nesúhlasí, pretože tvrdenia odporkyne sú nenáležité, v rozpore so zákonom a zisteným skutočným stavom predmetnej právnej veci. Podľa jeho názoru je aplikácia ustanovenia § 139a zákona o sociálnom poistení možná a správna, nakoľko je potrebné ju spojiť s aplikáciou ustanovení § 55, 56 zákona o štátnej službe, v ktorých sa uvádza pojem neplatné skončenie štátnozamestnaneckého pomeru. Zo strany odporkyne ide o účelový výklad ustanovení zákona o sociálnom poistení, pričom záväzný výklad k zákonu nemôže podávať štátny zamestnanec Sociálnej poisťovne, čo sa stalo a navrhovateľ to považuje za porušenie zákonnosti aj v nadväznosti na následné konanie Úradu vlády SR. Za ďalšie hrubé porušenie zákonnosti považuje navrhovateľ nátlak a príkaz Sociálnej poisťovne na Úrad vlády SR v tom, že došlo k prepracovaniu evidenčného listu dôchodkového poistenia. Ďalej pripomenul, že jeho štátnozamestnanecký pomer trval od 01.01.2006 do 30.06.2006, následne od 01.07.2006 do 09.11.2010. Hneď na to dňa 10.11.2010 písomne oznámil bývalému zamestnávateľovi, že má i naďalej záujem pracovať na Úrade vlády SR. Následne jeho štátnozamestnanecký pomer trval do 27.01.2011 a skončil dohodou. Evidenčný list dôchodkového poistenia by mal byť preto vyhotovený tak, aby zohľadňoval všetky obdobia. Úrad vlády SR zaplatil všetky uplatnené nároky vyplývajúce z neplatného skončenia. Navrhoval preto, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu s tým, že odporkyňa opätovne posúdi nárok navrhovateľa na starobný dôchodok s prihliadnutím na ustanovenie § 139a zákona o sociálnom poistení a vykoná valorizáciu starobného dôchodku v zmysle zákonných predpisov o zvyšovaní dôchodkov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie

prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 10.12.2013 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa § 139a zákona o sociálnom poistení ak súd rozhodol o neplatnosti skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi, vymeriavací základ za každý kalendárny mesiac neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi je časť príjmu plynúceho z neplatne skončeného právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi pripadajúca na každý taký kalendárny mesiac; § 138 ods. 1, 6, 8 až 12 a 17 platí rovnako.

Podľa § 129 ods. 1 zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov štátny zamestnanec, ktorý na základe vymenovania podľa predpisov platných do 31.10.2009 vykonáva štátnu službu k 31.10.2009, sa považuje za štátneho zamestnanca podľa tohto zákona; na tohto štátneho zamestnanca sa nevťahujú ustanovenia o adaptačnom vzdelávaní. Rozhodnutie o vymenovaní, na ktorého základe vznikol štátnemu zamestnancovi štátnozamestnanecký pomer podľa predpisov platných do 31.10.2009, sa považuje za služobnú zmluvu podľa tohto zákona. Za najnáročnejšie činnosti vykonávané štátnym zamestnancom podľa § 27 ods. 2 písm. h/ sa považujú najnáročnejšie činnosti uvedené v opise činností štátnozamestnaneckého miesta k 31.10.2009.

Podľa § 55 zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov ak štátny zamestnanec vykonával štátnu službu podľa tohto zákona alebo podľa osobitného predpisu, vykonával prácu vo verejnom záujme alebo vykonával inú závislú prácu pre zamestnávateľa, ktorý je služobným úradom podľa tohto zákona, počas doby, za ktorú je služobný úrad povinný poskytnúť mu funkčný plat z dôvodu neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, povinnosť služobného úradu poskytnúť štátnemu zamestnancovi tento funkčný plat sa znižuje o funkčný plat alebo mzdu za uvedenú činnosť.

Podľa § 56 zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov ak sa štátny zamestnanec domnieva, že k skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru na základe zákona nedošlo, môže sa obrátiť na súd najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa doručenia písomného potvrdenia podľa § 52 ods. 3. Ak podľa právoplatného rozhodnutia súdu k skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru na základe zákona nedošlo, nároky štátneho zamestnanca sa posudzujú ako pri neplatnom okamžitom skončení štátnozamestnaneckého pomeru; na tohto štátneho zamestnanca sa primerane použije aj ustanovenie § 55.

Z administratívneho spisu odporkyne odvolací súd zistil, že navrhovateľ požiadal o priznanie predčasného starobného dôchodku dňa 10.11.2006. Rozhodnutím z 28.12.2006 mu odporkyňa priznala od 10.11.2006 predčasný starobný dôchodok v sume 13.823 Sk mesačne. Následne navrhovateľ požiadal dňa 31.01.2011 o prepočet starobného dôchodku a žiadal zohľadniť obdobie od 01.07.2006 do 10.11.2006 pre nový predčasný starobný dôchodok a od 11.11.2006 do 27.01.2011 pre nový starobný dôchodok, a to preto, lebo Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 6Sžo/153/2010 zo dňa 22.09.2010 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/14/2007-180 zo dňa 19.03.2010, ktorý zrušil rozhodnutia Úradu vlády Slovenskej republiky o skončení štátnozamestnaneckého pomeru navrhovateľa, v dôsledku čoho jeho štátnozamestnanecký pomer s Úradom vlády Slovenskej republiky aj naďalej trvá. Jeho štátnozamestnanecký pomer sa skončil dňom 27.01.2011, a to dohodou o jeho skončení. Odporkyňa vydala rozhodnutie dňa 22.03.2011, ktorým navrhovateľovi zvýšila starobný dôchodok od 28.01.2011 na sumu 604,30 Eura mesačne. Toto rozhodnutie bolo vydané na základe evidenčného listu dôchodkového poistenia Úradu vlády SR z 16.02.2011, kde boli uvedené vymeriavacie základy zo obdobia 01.07.2006 do 31.12.2006, od 01.1.2007 do 31.12.2007, od 01.01.2008 do 31.12.2008, od 01.01.2009 do 31.12.2009, od 01.01.2010 do 31.12.2010 a od 01.01.2011 do

27.01.2011. Rozhodnutím z 09.09.2011 odporkyňa zvýšila navrhovateľovi od 10.11.2006 predčasný starobný dôchodok na sumu 13.937 Sk, a to po započítaní obdobia od 01.07.2006 do 09.11.2006. Úrad vlády SR zaslal následne nový evidenčný list dôchodkového poistenia, a to na základe názoru odporkyne, že tu nie je možné aplikovať ustanovenie § 139a zákona o sociálnom poistení. V tomto novom evidenčnom liste dôchodkového poistenia bol uvedený vymeriavací základ za obdobie od 01.01.2011 do 27.01.2011 v sume 2.593,74 Eura. Na to odporkyňa vydala dňa 14.09.2011 ďalšie rozhodnutie, ktorým podľa § 112 ods. 3, § 68 ods. 2, § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z. priznala navrhovateľovi od 24.10.2011 starobný dôchodok v sume 580,70 Eura mesačne. Rozhodnutím z 19.10.2011 odporkyňa podľa § 112 ods. 3, § 68 ods. 2, § 66 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z. priznala navrhovateľovi od 24.11.2011 starobný dôchodok v sume 580,70 Eura mesačne.

Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi rozsudku krajského súdu, ktorý po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne dospel k záveru, že je potrebné ho zrušiť a vrátiť odporkyni na ďalšie konanie. Krajský súd nepochybil, ak na základe výsledkov vykonaného dokazovania oprávnenému prostriedku navrhovateľa vyhovel. Krajský súd svoje rozhodnutie riadne a náležite odôvodnil, dostatočne sa vyjadril ku všetkým námietkam uvedeným v opravnom prostriedku navrhovateľa a odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na toto odôvodnenie krajského súdu.

Odvolací súd súhlasí s názorom krajského súdu vyslovenom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia ohľadne aplikácie ustanovenia § 139a zákona o sociálnom poistení. Je nepochybné, že rozhodnutia o skončení štátnozamestnaneckého pomeru navrhovateľa, v čase ich vydania, podliehali prieskumu v správnom súdnictve. Správny súd, ako správne uviedol krajský súd, nemôže výrokom vysloviť, že skončenie štátnozamestnaneckého pomeru bolo neplatné. Priamo z OSP vyplývajú spôsoby, ako môže súd v rámci správneho súdnictva rozhodnúť. To však nič nemení na tom, že aj v prípade, že krajský súd rozhodnutia správneho orgánu o skončení štátnozamestnaneckého pomeru zrušil a vrátil správnenému orgánu na ďalšie konanie, malo to za následok, že štátnozamestnanecký pomer aj naďalej trval. Skončenie štátnozamestnaneckého pomeru bolo teda neúčinné. Pod formuláciu ak súd rozhodol o neplatnosti skončenia právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi je možné podľa názoru odvolacieho súdu subsumovať aj situáciu, ktorá nastala v prípade navrhovateľa. Neúčinné skončenie štátnozamestnaneckého pomeru a neplatné skončenie právneho vzťahu zamestnanca k zamestnávateľovi, o ktorom bolo rozhodnuté okresným súdom v rámci civilného konania, majú rovnakú povahu a mali by mať preto aj rovnaké následky. Odvolací súd nevidí dôvod, prečo by mal byť navrhovateľ diskriminovaný len na základe toho, že bol zamestnaný na základe zákona o štátnej službe a domáhal sa svojich práv podľa ustanovení o správnom súdnictve.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 OSP ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.